

PIRKANMAAN PERINNEPIIHAN TEEMAOPASTUKSET

Ahlmanin ammatti- ja aikuisopisto

Hallilantie 24, Tampere

Geenivaraoppihanke Pirkanmaan Perinnepihalla

- Ahlmanin tarjoama opetuspaketti johdattelee vanhojen geneettisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden suomalaisten puutarhakasvien maailmaan.
- Materiaalit liittyvät Ahlmanin ylläpitämään Pirkanmaan perinnepihain, jonka toimintamuotona on koota näytteitä maakunnassa vanhastaan kasvatetuista puutarhakasveista ja tallentaa niihin liittyvää perinnetietoa.
- Perinnepiha sijaitsee Tampereella, Ahlmanin ammatti- ja aikuisopistolla
- Perinnepiha on kaikille avoin oppimisympäristö perinnekasveista ja pirkanmaalaisesta puutarhahistoriasta.

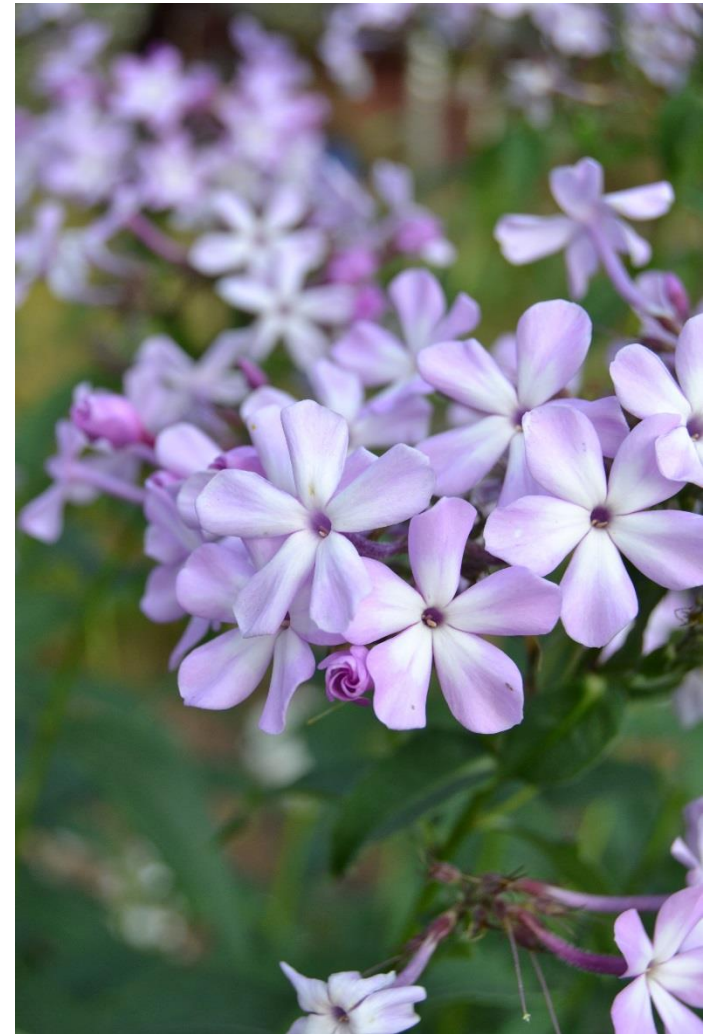
Puutarha oppimisympäristönä

- Puutarharetki elävöittää ja monipuolistaa opetusta
- Puutarhoissa ja pihoilla tapahtuvaa opetusta voidaan sisällyttää melkein kaikkiin oppiaineisiin.
- Retket tarjoavat opettajalle runsaasti mahdollisuuksia käytännönläheiseen ja ilmiöiden oppiainerajat ylittävään opetukseen.
- Tietoa karttuu konkreettisella ja hausalla tavalla; tutkimalla, havainnoimalla, ihmettelemällä, kokeilemalla ja kyselemällä.
- Tiedollisten ja taidollisten tavoitteiden saavuttamisen lisäksi puutarha on ympäristönä luonteva paikka lasten kanssa tapahtuvalle keskustelulle ja ympäristökasvatukselle.
- Oleskelu ja työskentely kasvien keskellä hyödyttää erilaisia temperamentteja ja oppimistyyplejä.
- Puutarhassa tehtävien töiden myötä kehittyvät oppilaiden sosiaaliset ja yhteistyötaidot ja kouluviihtyvyys paranee.

Perinnekasvit oppimiskohtena

- Kasvien tarkastelu niiden monimuotoisuuden kautta tuo mielenkiintoisen lisän lasten kanssa tehtävään puutarhavierailuun. Kasvien avulla voidaan lisätä ymmärrystä geneettisestä monimuotoisuudesta ja sen säilyttämisen tarpeesta.
- Perinnekasveihin liittyvät kertomukset kiinnostavat lapsia. Perinnepihalla ja muissakin geenivaroja säilyttävissä puutarhoissa on kerättynä kasvien erilaisia käyttötapoja sekä kasveihin liittyviä ihmiskohtaloita ja tarinoita. Myös kasvien lukuisiin vanhoihin nimityksiin kannattaa vierailun aikana kiinnittää huomiota, sillä ne voivat viitata kasvin eri käyttötarkoituksiin, ulkoisiin ominaisuuksiin tai vaikka sen aiempiin omistajiin.
- Kasvit tarjoavat näkökulmia menneeseen aikaan ja lisäävät ymmärrystä omavaraistaloudesta ja siitä miten ennen elettiin. Täten perinnekasvit voivat toimia oppilaiden alueellisen identiteetin rakentajina ja kertoa paikkakunnasta omanlaistaan mielenkiintoista tarinaa.

Ahlmanin perinnepihaopastukset Peda.net -sivuilla

- **Ahlman geenivarojen säilyttäjänä** -osiossa esitellään lyhyesti Tampereen Koivistonkylässä sijaitsevan Ahlmanin oppilaitoksen toimintaa. Pirkanmaan perinnepihan ylläpitämisen lisäksi Ahlman osallistuu geneettisen monimuotoisuuden vaalimiseen toimimalla suomenkarjan elävänä geenipankkina. Lapsiryhmän kanssa tehtävä retki Ahlmanille toimii luontevana johdatuksena geneettiseen monimuotoisuuteen ja sen merkitykseen, mutta samalla vierailu mahdollistaa myös tutustumisen toimivan maitotilan arkeen.
- **Perinnekasvit oppimiskohteena** -osion tarkoituksena on herättää ajatuksia siitä, miten puutarhaa voi hyödyntää opetuksessa, ja mitä perinnekasvit ja monimuotoisuuden tarkastelu voivat tuoda lisää lapsiryhmän kanssa tehtävään puutarhavierailuun.
- **Opettajan ohjeet Perinnepihalle** -osio sisältää käytännön ohjeet opettajille Ahlmanin vierailun järjestämiseksi liittyen esimerkiksi oppaan ja ruokailun varaamiseen ja tilalla toimimiseen.
- Neljäs osio sisältää **oppimateriaalia esi- ja alakoululaisille**. Materiaali on jaoteltu seitsemään eri teemaan, jonka alle on koottu erilaisia Pirkanmaan perinnepihalle soveltuvia tehtäviä. Vaikka tehtävät on suunniteltu toteutettavaksi perinnepihavierailun yhteydessä, isoa osaa voi soveltaa myös päiväkotien ja koulujen lähiympäristöissä.

Seitsemän teemaa:

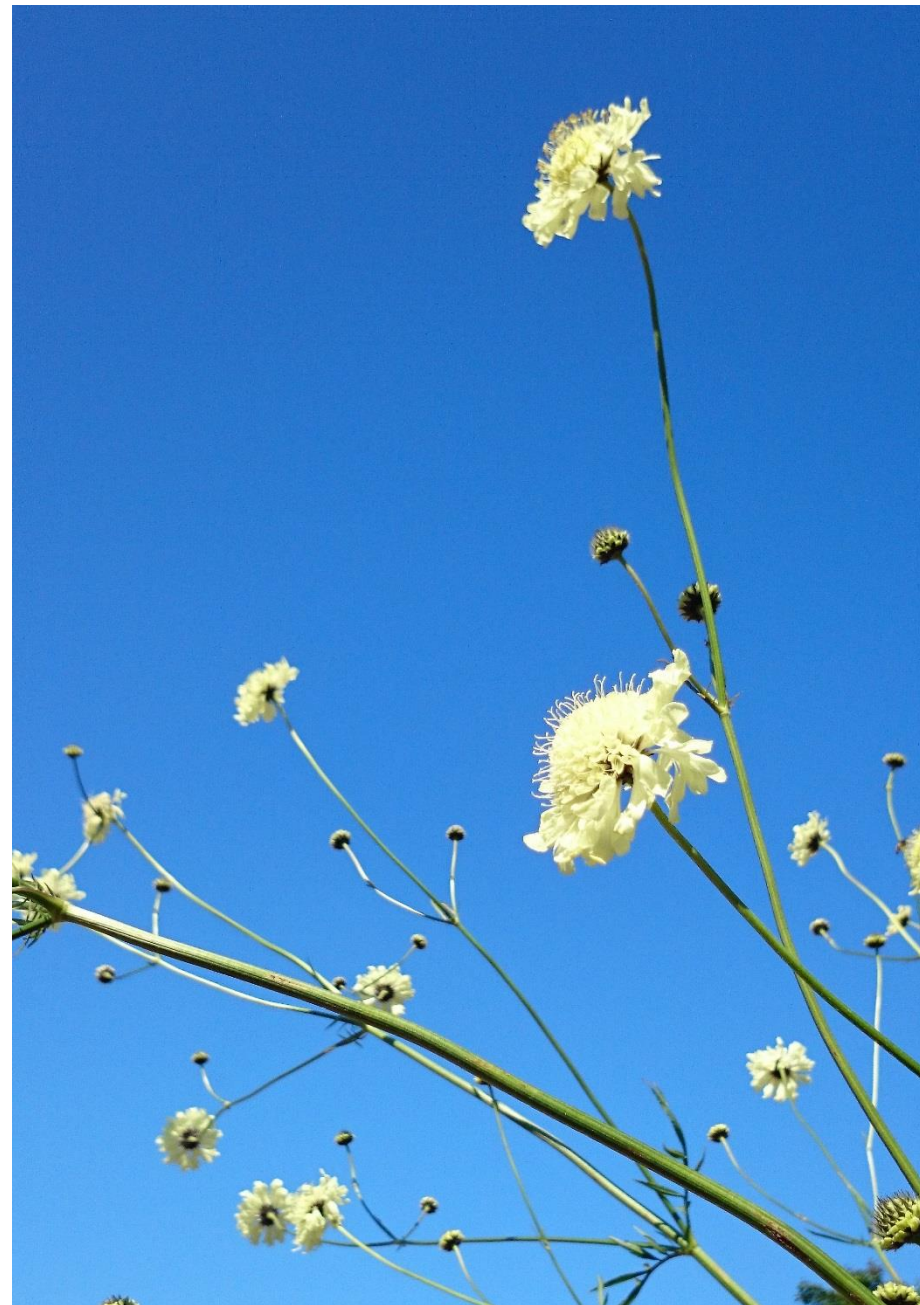
- Ahlmanin pihapiirin monimuotoisuus
 - ✓ Esim. Hyönteishotellin valmistaminen, monenkirjavat perinnekasvit, lajien sisäinen monimuotoisuus
- Puutarhan hoitotyöt: kasvien lisääminen ja hoitaminen
 - ✓ Kasvien lisääminen, ajankohtaisia puutarhatöitä
- Lajintunnistusta Perinnepihalla
 - ✓ Värit, muodot, kasvutavat
- Puutarha hyvinvoinnin lähteenä
 - ✓ Mielipaikkaharjoitus, liikunnalliset leikit, puutarhan tarjoamat leikkikalut
- Aistien ja kauneuden puutarha
 - ✓ ”koulukimppu”, kasviryhmän suunnittelu, maa- ja kasvitaide, kasvigeometria, oma aistipuutarha
- Kasvit omavaraistaloudessa
 - ✓ Saippuaa saippuakukasta, villan värjääminen kasveilla yms.
- Seikkailu lääkekasvien maailmaan

Seikkailu lääkekasvien maailmaan

Cephalaria gigantea
Kaukaasiankirahvinkukka

Siemenestä alkuun

- Kasvin alkuperä, siemenlisäys, lisääntyminen, perinnöllisyys, kylvö, taimikasvatus, kasvu, elämänsykli, kukan osat, siemenkodon muoto, kasvien leviäminen, montako terälehteä, pölytys...
- Tarjolla perennojen siemeniä Pirkanmaan Perinnepihalta: Isotähtiputki (*Astrantia major*) F.E. Sillanpään nuoruudenkodin Töllinmäen pihalta, akileija (*Aquilegia vulgaris*) Hämeenkyröstä ja myskimalva (*Malva moschata*) Tampereen Hirviniemestä.
- Taittele itsellesi siemenpussi, ota haluamasi siemenet ja kirjoita pussiin liimattavaan tarralappuun kasvin nimi. Kaikki siemenet hyötyvät kylmäkäsittelystä, eli ne voi kylvää jo syksyllä, kunhan merkitset kylvöpaikan hyvin ja huolehdit, että keväällä pikkutaimet eivät jää rikkakasvien tukahduttamiksi.
- Mukavia hetkiä puutarhassa!

